A. 1858. N°. 265.

DINGSDAG 9 NOVEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis der ingezetenen, dat vergadering van den Raad zal gehouden worden Donderdag den 11. November 1858, des namiddags ten 1 ure.

Utrecht, 8 Nov. 1858.

De Burgemeester voornoemd,
W. M. J. VAN DIELEN, Weth.

UTRECHT 9 November.

De Spoorwegkwestie.

Aan de belangrijke vraagstukken, die weldra in ...ke van den aanleg van nieuwe spoorweg-lijnen zullen in behandeling komen, hebben wij nu en dan een artikel gewijd. In de laatste dagen heeft de aanneming van het adres aan de Tweede Kamer door onzen gemeenteraad (welk adres wij in zijn geheel hebben medegedeeld) de zaak der spoorwegen vooral hier nader ter sprake gebragt, en we gelooven, dat de pas ingevoerde winterdienst van den Rijnspoorweg met al zijne lastige gevolgen niet weinig heeft bijgedragen, om het algemeen in onze stad en provincie in te nemen voor de hoofdstrekking, die men mag aannemen, dat aan het adres ten grondslag ligt. Intusschen blijft het een moeijelijk te beslissen vraag, in hoeverre de omstandigheden reeds zóó zijn, dat een aanleg door den staat kan worden noodig geacht. De hooge eischen van de kommissie *Sloet-Reuchlin* deden wij reeds vroeger uitkomen, en zulke eischen doen zeker met regt vermoeden, dat onze Tweede Kamer haar niet ligt zal goedkeuren.

Eene andere vraag is het echter, of de plannen voor de groote spoorweglijnen, gelijk die thans zijn opgemaakt, als die al uit een financiëel oogpunt aannemelijk mogten zijn, voldoen aan de verwachting, en of daarbij niet belangen schijnen te zijn voorbij gezien, die overwegend mogen genoemd worden. Die vraag is gemakkelijker te beantwoorden, en zonder dat men ons van lokale partijdigheid zal beschuldigen, mogen wij het vaststellen, dat er bepaaldelijk eenheid ontbreekt in de verschillende aanvragen, dat bij eene ondersteuning als de staat zich in deze kan en wil getroosten, eene betere regeling der lijnen wenschelijk ware, en dat met name Utrecht niet alleen zal lijden, door dat gebrek van eenheid, maar tevens de geheele aanleg der groote spoorweglijnen in de toekomst zal blijken daardoor aan zijn doel niet te beantwoorden. Beklaagt men zich in België er over, een verkeerd centraalpunt te bezitten, wij zullen ons niet aan een ander gespiegeld hebben, en er ons over moeten beklagen in 't geheel geen algemeen vereenigingspunt te hebben.

In die overtuiging, mogen wij niet ontkennen met genoegen het stuk op te nemen, dat wij hierachter volgen laten, en waarop wij de aandacht onzer lezers bijzonderlijk vestigen, 't geen wij te eer durven doen, daar de onpartijdigheid, die wij steeds huldigden en ook in deze zaak wenschen te betrachten, ons morgen eene beschouwing aan het oordeel onzer lezers zal doen onderwerpen van een geheel tegengestelden aard.

Het is dikwijls opgemerkt, zegt de Schr. van het ingezonden stuk, hoe de menigvuldige veranderingen van ministerie, in de laatste jaren, ten gevolge hadden, dat de regering geen vast stelsel kon vormen en doorzetten, in de gewigtigste landsbelangen. Wanneer de wetten van den heer *Thorbecke* worden uitgezonderd, waren het meestal gedeelten van de eene of andere tak van bestuur, die zonder eenig verband met het geheel, werden afgehandeld.

Zoo was het met de wet op 't lager onderwijs, die, na eindelooze voordragten en diskussiën tot stand kwam. Zonder dat men het plan had vastgesteld, waarnaar de geheele onderwijszaak zoude geregeld worden, en zonder dat zelfs de grenzen van hooger, middelbaar en lager-onderwijs waren aangenomen.

Zoo schijnt het ook met de spoorwegen te zullen plaats vinden. — Zonder dat het beginsel is vastgesteld, waarvan men moet uitgaan om, de spoorwegen met al de eischen der algemeene volkswelvaart in behoorlijk verband te brengen; zonder dat alvorens is bepaald, op welk doel moet worden aangehouden, om Nederland er zoo hoog mogelijk door op te voeren, schijnt ook deze aangelegenheid, die over een groot deel van 's lands materiële toekomst moet beslissen, slechts zoodanig en in zooverre behandeld te zullen worden, als de positie van het oogenblik dat medebrengt.

In plaats dat er een plan van de regering wordt op den voorgrond gesteld, dat de spoorwegzaak, in haar geheelen omvang omvat, zullen de van eenige financiën ingekomen aanbiedingen worden in behandeling gebragt, welke, uit den aard der zaak wel minstens evenzeer met het oog op hunne bijzondere belangen als op die van den lande zullen gedaan zijn. In plaats dat de regering elke aanbieding weet dienstbaar te maken tot bereiking van een eigen doel, laat zij zich door de partikuliere belangen leiden. Waar deze haar voordeel zien, zullen spoorwegen tot stand komen, zonder dat er bepaald is, hoe en wanneer geheel Nederland in het voordeel der spoorwegen zal deelen. Wel leest men, wat de regering meent dat later zoude behooren te geschieden; doch dat vindt plaats op zoo onbepaalde wijze, dat de landstreken, die niet in de eerste plannen zijn opgenomen, er weinig troost bij zullen vinden. Nu partikuliere en lokale belangen het wenschelijk maken, om Zeeland te laten achterstaan; om Amsterdam en Rotterdam, door oostelijke verbindingen, van de Zuider- en Noorderspoorwegen te verwijderen; om de stad Utrecht, door hare ligging, zoowel als door de bestaande spoorwegen, tot centraalpunt van het geheele spoorwegnet van zelf aangewezen, als zoodanig voorbij te gaan; wordt dat alles bedaard door de regering toegegeven. Hare toegeeflijkheid schijnt zelfs zooverre te zullen gaan, dat zij veel meer dan noodig is van de rijks finantiën zal vorderen.

Spoedig zal de zaak in de wetgevende kamers behandeld worden, en het mag vreemd heeten, dat zoo weinige stemmen zich nog verheffen, om op het wenschelijke eener geheele regeling, in de plaats van beslissingen over afzonderlijke gedeelten, te wijzen.

Bij ons bestaat de overtuiging, dat er een stelsel moet worden gevonden en aangenomen voor de geheele aangelegenheid, vóór dat hare onderdeelen redelijkerwijze kunnen worden tot stand gebragt.

Wij meenen daartoe bevorderlijk te zijn, door op een belangrijk courant-artikel te wijzen, dat ons dezer dage in handen kwam. Zonder er in alle opzigten mede in te stemmen, vinden wij het uitsluitend geschikt, om de aandacht voor de spoorwegzaak te verlevendigen, en om gezigtspunten te geven voor het gewenscht algemeen stelsel. Met verwijzing voor het stuk zelf naar de voorlaatste Zondageditie van het *Algemeen Handelsblad*, kunnen wij ter bereiking van ons doel ons bij de hoofdpunten er van bepalen.

De schrijver houdt zich in het eerste gedeelte van zijn betoog bezig met te onderzoeken: of Nederland, met zijne rijke hulpbronnen, zich even krachtig op den weg van materiële volksontwikkeling beweegt als zijne naburen; en komt er door tot het besluit, dat Nederland in vele opzigten zeer middelmatig en bij onderscheidene aangrenzende volken in deze ten achter is.

Hij wijt dat aan stelselloosheid, bekrompenheid van inzigten en toeval, waardoor Nederland beheerscht wordt, en geeft een stelsel aan, waardoor het zich uit dien toestand zou kunnen opheffen.

Het bestaat in het opvoeren tot de meest mogelijke volkomenheid van alle handelswegen, met de stad Amsterdam, die het hoofd van alle handelsbeweging moet zijn, tot middelpunt.

Daartoe acht hij noodig:

1°. dat men eene groote zeehaven daarstelle, in onmiddelijk verband met Amsterdam;

2°. dat de rivieren goed bevaarbaar gemaakt worden, en in verbinding gebragt met de groote zeehaven; en

3°. dat spoorwegen, mede in verband met de groote zeehaven, het land zooveel mogelijk doorsnijden, en, langs de kortste rigtingen, aan die der aangrenzende Staten aansluiten.

De doorgraving van Holland op zijn smalst wordt meest doelmatig beschouwd, om, in verbinding met de hoofdstad des rijks, de groote zeehaven te verkrijgen. Voor beter gebruik der rivieren wordt verlangd, een laag waterprofiel, voldoende voor de geregelde scheepvaart, in verbinding van Rijn en Maas, met de groote zeehaven; terwijl, voor den handel langs den IJssel en over de Zuiderzee, de inrigting eener zeehaven te Kampen wordt aanbevolen, waardoor gemakkelijke kommunikatie langs Amsterdam, met de groote zeehaven en de Noordzee zou kunnen plaats vinden. Bij de uiteenzetting van het 3. punt splitst de schrijver zijne beschouwing in drie onderdeelen, welke betrekking hebben op de spoorwegen: *a.* met het oog op de belangen van den handel; *b.* in verband met de militaire defensie; en *c.* met betrekking tot de waterstaatsbelangen. De behandeling dezer punten zijn vooral in zijn betoog der aandacht waardig.

a. In 't belang van den handel had schrijver gewenscht op Amsterdam, als middelpunt van het spoorwegnet, te kunnen wijzen; doch daar de ligging zulks onmogelijk maakt, geeft hij Utrecht als centraalpunt voor de spoorwegen aan. Eenig centraal-punt is toch volgens zijne overtuiging, volstrekt noodzakelijk; voor spoed en regelmaat, de beide hoofdvereischten van het spoorwegvoer, wordt het gevorderd. In ons klein land vooral, zouden veelvuldige treinsplitsingen, en telkens herhaald oponthoud, verwarring veroorzaken, en te veel tijdverlies, in verhouding tot de afstanden. En de stad Utrecht zoude bepaaldelijk tot vereenigingspunt moeten zijn, van de onderscheidene lijnen, omdat zij er door hare ligging er toe geschikt is, en minder de handelsbeweging van Amsterdam en Rotterdam zoude verwijderen, dan eenig meer oostelijk gekozen vereenigingspunt.

Voor het handelsverkeer met de groote zeehaven wordt verlangd, dat de Rijnspoorweg tot aan die haven zal verlengd worden, en wel zoodanig, dat de goederen onmiddelijk uit en in de schepen kunnen geladen worden. Ten behoeve van Rotterdam wordt eene diergelijke verlenging aan den Hollandschen spoorweg voorgeschreven. De Hollandsche en Rijnspoorwegen zouden daardoor tevens de langgewenschte onderlinge aansluiting verkrijgen.

Verder meent de schrijver, dat de lijnen, in 't belang van den handel, moeten loopen als volgt:

1. Boogsgewijze van Vlissingen, langs 's Hertogenbosch, naar Maastricht, met aansluiting aan het centraal punt Utrecht uit 's Bosch. Deze lijn verbindt de provinciën Zeeland, N.-Braband en Limburg onderling en met het centraal punt; snijdt die op Antwerpen, tot kommunikatie met België, en sluit zich te Maastricht bij de Duitsche en Belgiesche lijnen aan.

2. Van het centraal punt over Zwol en Meppel naar Steenwijk, met takken van daar, over Assen en Groningen naar Delfzijl, en over Leeuwarden naar Harlingen.

3. Van de Zuiderzee-haven, Kampen, over Zwol en Almelo, naar Rheine (Pruissen).

De laatste lijnen verbinden de provinciën Overijssel, Drenthe, Groningen en Friesland met elkander en met het centraal punt, terwijl ze in de gemeenschap van Nederland met Noord-Duitschland voorzien, en

4. Van Amsterdam naar Nieuwe Diep, door welke lijn de Noordelijke hoek van Holland met de groote zeehaven en met het centraal punt wordt in verbinding gebragt.

b. Bij de beschouwing der spoorwegen in verband met de militaire verdediging des lands, wordt voornamelijk het verdedigingsplan van den oud soldaat tot basis genomen; waarbij de Utrechtsche linie de kracht moet uitmaken, uit welke de noodige middelen tot verdediging van de buitenste liniën moeten uitgaan, en waarop alles in tijd van nood moet terugtrekken. Voor dat systeem van verdediging zal het snelst mogelijk vervoer van troepen en materieel, uit en naar Utrecht, noodig zijn, waartoe de spoorwegen moeten dienstbaar worden; terwijl intusschen behoort te worden gezorgd, dat geen vijand er gebruik van kunne maken, om in het binnenste des lands door te dringen.

Voor het eerste is noodig, dat alle lijnen te Utrecht zamenloopen, en dat zooveel mogelijk, hare rigting achter de buitenste verdedigings-linie langs worde aangewezen; terwijl als middelen ter voldoening aan het tweede vereischte worden genoemd: om de verbindingen met aangrenzende Staten te doen plaats vinden onder het bereik der grensvestingen, en om de spoorwegen te laten loopen door de aan de kunst-

matige inundatie onderworpen landstreken, op zoodanige peil, dat ze mede geïnundeerd kunnen worden. De verdediger blijft daardoor meester van de spoorwegen, zoolang als hij den sleutel der inundatiën in handen heeft.

Uit het onderzoek, in hoeverre de aangegeven lijnen aan deze voorwaarden kunnen voldoen blijkt het:

dat de Zeeuwsch-Limburgsche spoorweg aan het punt van aanvang der lijn, die haar vereenigt met het centraal punt Utrecht, gedekt is door de vesting 's Bosch, en dat die vereenigingslijn zelve, door een groot deel het inundatieveld der Utrechtsche linie doorloopt; dat de lijn van Utrecht naar Zwol, beschermd door den IJssel, met de inundatiën ten oosten dier rivier, een zeker middel tot kommunikatie met het centraal punt Utrecht zal wezen; terwijl de takken naar Delftzijl en Harlingen gelegenheid zullen geven, om gemakkelijk troepen naar en uit de noordelijke provinciën te vervoeren. Terwijl om het centraal punt van verdediging te beschermen, de gelegenheid tot inundatie tusschen Zwol en Steenwijk zou kunwörden te baat genomen;

dat lijn van Kampen naar Pruissen kan dienen tot gemakkelijke kommunikatie met de Zuiderzee, terwijl ze weder voor den vijand onbruikbaar kan gemaakt worden door de inundatiën van de Vecht;

dat, eindelijk, de lijn in Noordholland snelle troepen-verplaatsingen langs de kusten zal mogelijk maken, terwijl zij, ook zonder inundatiën, in dat doorsneden terrein gemakkelijk kan verdedigd worden.

c. In het derde gedeelte, aan de waterstaatsbelangen gewijd, worden de spoorwegen in verband met de hoofdrivieren behandeld. De hoofdrivieren doorsnijden alleen de vereenigingslijn van den Zeeuwsch-Limburgschen spoorweg met het centraalpunt Utrecht; op die lijn wordt bijgevolg bepaaldelijk de aandacht gevestigd. En meer bijzonder nog worden de Waal en de Neder-Rijn behandeld, omdat de rivieren de Maas en de Linge in verhouding geene moeijelijkheden kunnen opleveren.

Het wordt van minder gewigt beschouwd voor den overtogt der rivieren, of de keuze zal vallen op de bruggen met of zonder beweegbaar gedeelte, wanneer de laatste maar hoog genoeg voor de scheepvaart gebouwd worden, doch de schrijver meent, dat alle bruggen — met steunpunten in de rivieren, die onvermijdelijk schijnen te zijn — het gevaar van ijsverstopping zullen vergrooten.

Om dat bezwaar zooveel mogelijk weg te nemen, acht hij het raadzaam, om voor den aanleg van bruggen niet de breede riviervakken te kiezen, omdat de ervaring leert, dat juist daarin het eerst de ijsverstoppingen plaats vinden, daar de kracht van den stroom er te veel is verdeeld. en bij gevolg verlamd, — maar de nauwere riviervakken, waarin door krachtige stroom het ijs tegen de ijsbrekers der brugghen zal verbrijzeld worden, en met snelheid weggevoerd. Om daar door de bruggen niet te veel vernaauwing te veroorzaken, zal er afgraving van de uiterwaarden moeten plaats hebben, tot op het profiel dat de stroombaan had, voor dat de bruggen waren daargesteld.

Ten einde alle gevaar van dijkbreuken te voorkomen, worden overlaten aanbevolen, aan eene der rivierboorden, stroomopwaarts van de bruggen, om het water in elk geval zonder dijkbreuken te kunnen afvoeren. Die overlaten moeten op de punten worden aangebragt, waar de minste schade door de instrooming zou kunnen veroorzaakt worden, en in landstreken, die zich weder gemakkelijk van het ingestroomd water zouden kunnen ontlasten.

Ook aan deze, in het belang der aan die rivieren grenzende landstreken, gestelde eischen, kunnen de aangewezen lijnen voldoen. Tusschen 's Bosch en Utrecht zijn geschikte riviervakken voor de bruggen te kiezen; en de gelegenheid is daar, om er de overlaten zoodanig aan te brengen, dat ze slechts minder uitgestrekte landstreken met instroomingen bedreigen, die er daarenboven op kunnen worden ingerigt om zich weder gemakkelijk van het overtollig water te ontdoen.

Ziehier wat wij voldoende achten, om de aandacht te vestigen, op een betoog dat vele denkbeelden bevat, welke voor een algemeen spoorwegstelsel tot basis kunnen dienen. Wij wenschen, dat het de beschouwingen van deskundigen zal uitlokken, en op die wijze moge leiden tot zoodanige regeling der spoorweg-kwestie als meest met het *algemeen belang* zal strooken. Utrecht, 23 Oktober 1858.

— Niettegenstaande overal rust en vrede heerscht, merkt men nog eene zekere vrees, die hi r en daar zich soms op zonderbare wijze onder de bevolking lucht geeft. Zoo is dezer dage gewaagd van de schrik, die het onverwacht afschieten van eenig geschut van een Engelsch oorlogschip in een Britsch kustplaatsje heeft verwekt. Op het vernemen van 't kanongebulder dachten de inwoners niet minder. dan dat daar nu werkelijk de gevreesde Franschen kwamen landen! Die vrees wordt vooral levendig gehouden door de wat heftige taal der Britsche dagbladen, die de buitenlandsche politieke aangelegenheden dikwerf met eene warmte bespreken, welke de ligtgeloovige menigte in een staat van opgewonden vrees doet blijven. Dat is 't geval geweest met de zaak van den aanslag op 't leven van keizer *Napoleon*, van de inwijding der vestingwerken van Cherburg, van het door Portugal genomen Fransche schip Charles Georges; eenigermate is het 't zelfde in Duitschland, door de verhouding tusschen de Oostenrijksche en Fransche pers, die voortdurend weinig vriendschappelijk is.

Intusschen is er voor die onrust voor 't oogenblik niet den minsten grond. Dat kan weder blijken uit een schrijven van keizer *Napoleon* in den *Moniteur*, waarin hij eensdeels tracht te regtvaardigen de krachtige houding, door Frankrijk tegenover Portugal aangenomen, anderdeels aan Engeland zooveel mogelijk schijnt te willen toegeven, door de opheffing in 't verschiet te laten zien van het vervoer der zoogenaamde vrije negers.

Die regtvaardiging in zake Portugal is een blijk te meer, dat *Napoleon* het gezag der publieke opinie blijft erkennen, die de houding van Frankrijk in deze geheel in strijd heeft geacht met de welwillende strekking, welke bij de konferentiën van 't kongres te Parijs hebben voorgezeten, — terwijl de opdragt aan prins *Napoleon*, om te onderzoeken, of de zoogenoemde aanwerving van vrije negers geene bedekte slavenhandel is, de bedoeling te kennen geeft, om die aanwerving werkelijk te doen vervallen, en alleen voor Frankrijk een fatsoenlijke terugtogt open te stellen. Dat Engeland door zulk eene regeling zeer zou gevleid zijn behoeft geen betoog. Van Engelsche zijde is steeds gewezen op 't verkeerde van den aanvoer van vrije negers.

Wat die trouwens werkelijk is, kan men opmaken, uit 't geen een dagblad meldt, omtrent het bedrijf om die vrije negers te verkrijgen. De negervorsten ondernemen strooptogten bij hunne naburen, en maken zich van jonge krachtige menschen meester. Deze gevangen negers worden dan door Fransche agenten gekocht, dadelijk *vrijgelaten* en op de monsterrol van het schip ingeschreven, vervolgens geboeid, ingepakt en naar West-Indië gebragt! Aldaar neemt ze een planter voor eene som gelds over; want de losprijs alsmede het transport en de verpleging moeten toch vergoed worden. De vrije negers hebben niets te doen dan deze som te verdienen; men wil hun maandelijks zelfs 11 frs. te goed schrijven: natuurlijk worden de uitgaven voor kost en inwoning afgetrokken. Wat er overblijft kunnen zij opleggen, en eindelijk weder naar huis zeilen, als zij namelijk nog gezond en in leven zijn. Dit alles is nog ver van slavenhandel verwijderd! Er bestaat hier slechts zooveel gelijkenis als tusschen het eene ei en het andere, en sedert deze vrije verhuizing der negers georganiseerd is, gaan de kleine opperhoofden in Afrika nog eens zoo lustig als vroeger op de menschen-jagt!

In Engeland zelf is de hervorming van 't kiesstelsel de hoofdvraag voor 't oogenblik, en in hoeverre de regering, door liberale wetsvoordragt in deze, de handeling der radikale partij zal weten te breken, die anders de oude verdeeling der partijen geheel dreigt te vernietigen.

Onder Berlijn zal men eenige bijzonderheden vinden omtrent de nieuwe ministers; bij de Roomsche partij wekt het vreugde, dat eene R. Katholiek aan 't hoofd van het kabinet staat. De prins *van Hohenzollern* is te veel als echt liberaal bekend, dan dat dit den Protestanten argwaan geeft.

Niet alleen verleent de meerderheid door 't Spaansch kabinet bij de verkiezingen verkregen, kracht aan *O'Donnell*, maar ook de buitenl. aangelegenheden worden beter, want de keizer van Marokko geeft voldoening in geldelijke schadevergoeding en Mexiko heeft de moordenaars der Spanjaarden te Cuernavaca met den dood gestraft. Beide Spaansche expeditiën naar gegenoemde landen zijn dus onnoodig geworden.

Eene belangrijke aangelegenheid in de nieuwe wereld is de postverbinding tusschen St. Louis en San Francisko, waardoor de oevers der Missisipi met het strand der Stille Zuidzee in dadelijke verbinding zijn gebragt. Om den besten weg tusschen die plaatsen te vinden zijn er in der tijd drie expeditiën afgezonden, twee over het rotsgebergte en een over 't zoutmeer door 't Mormonenland. De meest zuidelijke weg is de beste geoordeeld, en langs dien weg 2650 mijlen lang is thans de eerste postwagen gereden. Eene geregelde dienst is er aangelegd, die tweemaal 's weeks loopt en in 23 dagen den afstand aflegt; de Unie geeft voorloopig 4½ millioen dollars jaarlijksche subsidie. De opening dezer ontzaggelijke rid van het goudland naar de bevolkte streken van N. Amerika is een opmerkelijke en belangrijke gebeurtenis, en de President der Unie heeft er per brief de post-maatschappij hartelijk mede geluk gewenscht. »Ze is een roemrijke zegepraal, zegt de President, voor de beschaving en de Unie. Spoedig zullen er langs dien weg boerderijen verrijzen, en het Westen zal aan het Oosten zamengehecht worden door een levende keten van Amerikanen, die nooit verbroken zal kunnen worden."

Uit N. Amerika gewaagt men van een geschil tusschen Brazilië en den Franschen konsul en geeft bijzonderheden omtrent den moordaanslag ... den president van Bolivia, *Linarès*. We ko... daarop morgen terug, thans nog alleen naar Lo... verwijzende. vanwaar de goede uitslag van onze ... peditie tegen Djambie wordt gemeld.

*— Met genoegen kunnen wij mededeelen, d... Z. M. den Koning behaagd heeft bij besluit van d... Okt. tot kommandeur van de Eikenkroon te be... men den hoogleeraar *F. C. Donders* alhier.

— Z. M. heeft, ter vervulling, opengevallen ... het eervol ontslag aan den heer *J. C. de Vr...* tot lid der te Amsterdam gevestigde komm. voor ... vaart op den Rijn benoemd den heer *G. A. Ou...* tot lid derzelfde komm. den heer *J. H. Kluyten...* aan *D. Groot*, op zijn verzoek, eervol ontslag ... leend als burgem. der gem. Wervershoof. — ... is benoemd tot offic. van just. bij de arr.-regt... Leijden, mr. *F. Pont*, offic. te Hoorn.

Z. M. heeft bevorderd tot adj.-administr. bij 's ... zeemagt, de scheepsklerken *C. van Berkel* en *F. ...* en zijn de luits. ter zee 1. kl., jhr. *H. Quarles ...* *Ufford* en *D. H. Buys*, beiden met verlof in O.-I... op hun verzoek, eervol uit 's Rijks zeedienst ontsl...

— Z. M. heeft den heer *A. F. W. Eller...* vice-konsul van Portugal te Rotterdam, vergun... verleend tot het aannemen en dragen der versier... van ridder der orde van Christus van Portugal.

:— Z. M. de Koning en Z. K. H. de prins ... *Oranje* zullen zich morgen uit de residentie naar ... Loo begeven. Z. M. en Z. K. H. worden ... nog voor het eind dezer maand in de residentie ... verwacht.

Z. K. H., die bij zijne veelvuldige rijtoeren ... zeer de aandacht trekt wegens de fierheid en vlug... van houding en beweging, heeft sedert een paar ... een bijzonder schoon paard bereden, hem door ... koning van Wurtemberg ten geschenke gezonden ... in den loop der vorige week herwaarts overge...

:— De zittingen van de Tweede Kamer zullen ... ten 2 ure hervat worden. De ontwerpen van ... de Kamer aanhangig zijn: 1°. de hoofdstukken ... staatsbegrooting voor 1859; 2°. tot regeling ... gebruik van het koloniaal batig slot over ... 3°. tot onteigening van percelen voor den aanleg ... een weg van Fijnaard naar Roosendaal, (N... Brabant); 4°. bepalingen tot wering van besm... op aankomende zeeschepen; 5°. ontruiming van ... eiland Schokland; 6°. herziening van het tarief ... regten op den in-, uit- en doorvoer; 7°. her... ning van de kiezerstabel; 8°. wijziging der ... van sommige gemeenten; 9. wijziging van ... belastingstelsel en van eenige bepalingen der ... meentewet, rakende de gemeente-belastingen; ... herziening der wet op de gouden en zilveren ... ken; 11. bekrachtiging van provinciale belas... gen; 12. begr. wegens den arbeid der gevang... over 1859; 13. vaststelling van bepalingen ... trent het gebruik der spoorwegen; 14. begr. ... voor de lands drukkerij voor 1859; 15. bekrachtig... van eenige artikelen der verleende koncessie ... aanleg van en exploitatie van den Noorderspoor... 16. Inkoop en amortisatie van rentegevende ... schuld, en regeling van het fonds voortsprui... uit koopprijzen van domeinen, over 1858. 17. Goed... keuring van artikelen der overeenkomst met ... tot wering van den nadruk. 18. Regeling der ... en uitg. van het pensioenfonds voor 1859. 19. ... palingen omtrent den doortogt in het vervoer ... landverhuizers. 20. Afschaffing der slavernij in ... Indië; en 21. tiendvrijdom ter bevordering van ... verbetering. Ook is nog aanhangig een voorstel ... den heer *Sloet* tot afkoopbaarheid der tienden. ... zijn ook nog te behandelen eenige gesloten over... komsten.

§— De voordragt van het *achtste* hoofdstuk ... staatsbegrooting voor 1859, voor de kosten ... 's Rijks zeemagt, heeft bij het onderzoek in de ... deelingen aanleiding gegeven tot deze bedenkin...

In de eerste plaats is opgemerkt, dat aan be... gewone uitgaven tot herstel van het materieel ... marine, als 't ware, stilzwijgend dit kenmerk is ... nomen en men ze als gewone heeft doen voorkomen ... dat daardoor het vermoeden is bewaarheid, ... begrooting voor de zeemagt niet ligtelijk weder ... een lager cijfer zoude afdalen.

Regt latende wedervaren aan de zorg, met ... de memorie van toelichting is opgemaakt, ... vele leden gemeend, zich niet te kunnen ontho... van de aanmerking, dat het tafereel van de ... vruchten, welke de in de laatste jaren bestede ... aanzienlijke sommen hebben opgeleverd, ... weinig te sterk gekleurd is voorgekomen. ... meende men, dat op het verslag nopens den ... doenden toestand van 's rijks zeemagt in O. ... veel valt af te dingen. Ook wenschte men ... kerheid te vernemen, of de schepen van het oefen... eskader de vergelijking met de vreemde schepen ... gelijk charter zouden kunnen doorstaan.

Ofschoon het onbillijk zoude wezen, de verbeteringen ... te ontkennen, welke het materiëel in de laatste ... heeft ondergaan, konden zeer vele leden hunne ...

... niet ontveinzen, dat het herstel van dit mate- ... uit den toestand van verval, in welken het zich ... bevond, niet dan zeer langzaam voortgaat. ... heeft de vraag gedaan, welk eigenlijk het doel ... van den minister? of liever, welk standpunt hij, ... gaande op den tegenwoordigen weg, zoo ten ... van het aantal, als van het charter der ... wenscht te bereiken? Ook meent men, dat ... aanzien der zeilschepen, op welke het stoomver- ... van toepassing zoude kunnen worden geacht, ... ook ten aanzien van de schepen voor de kust- ... bestemd, nog veel onzekerheid heerscht. ... zaak der drooge dokken te Willemsoord is in ... afdeelingen breedvoerig behandeld. Eenige ... stelden het steeds twijfelachtig, of men immer ... dat punt dergelijke dokken zou kunnen stichten. ... De versterking van het korps mariniers heeft de ... keuring weggedragen; ook het verhoogde pen- ... van de zee-officieren voor de dienst in de tro- ... gewesten, ofschoon men zich minder kon ... met de door den minister voorgestelde ... om daarin te voorzien.

— Bij de overweging in de afdeelingen der Tweede ... van de begrooting voor kolonien zijn om- ... Oost-Indie o. a. de volgende beschouwingen ... er werd gevraagd hoe het staat met de uit- ... van het regeringsreglement voor Ned. Indië, ... men inzonderheid bedoelde, welke alge- ... verordeningen, volgens dat reglement gevor- ... reeds werkelijk in het leven geroepen zijn. — ... bepaald wenschte men te weten, welke maat- ... reeds genomen zijn in de rigting van art. ... van het regerings-reglement, waarbij aan den ... gen. het zooveel doenlijk in stand houden ... op hoog gezag ingevoerde kultures is aan- ... — Evenzoo werd mededeeling gevraagd ... verordeningen tot nu toe, naar aanleiding ... art. 17 van het regeringsreglement ter nadere ... der heerendiensten uitgevaardigd of be- ... — In sommige afdeelingen is men terugge- ... op het verlangen tot eene algemeene herzie- ... van het Indiesche drukpers-reglement en zulks ... wet. — Ook is gewezen op den toestand van het ... onderwijs in Ned. Indië, welke aangelegen- ... bij art. 125 van het regeringsreglement verklaard ... voorwerp van aanhoudende zorg voor den ... Generaal te moeten zijn. — Op nieuw is ... gedrongen op eene wettelijke regeling der pen- ... van de Indiesche burgerlijke ambtenaren. — ... is de kwestie der Europesche kolonisatie ter ... gebragt, naar aanleiding van het verslag der ... kommissie nopens deze zaak benoemd. Men ... inlichting van de Regering omtrent haar ... nopens deze belangrijke zaak. — Om- ... veilingen der Handelmaatschappij werd op ... het gevoelen met kracht voorgestaan, dat ... der jaarlijksche veilingen van goeverne- ... produkten, vooral van koffij, vermeerderd moest ... — Omtrent W. Indië werd o. a. terugge- ... op de zeer strenge straffen, niet lang ge- ... aan een zevental vrije Chinesche arbeiders in ... opgelegd. Men verlangde hieromtrent ... bepaalde inlichtingen. — Met bevreemding ... men vernomen, dat de onlangs benoemde ... landdrosten, belast met het toezigt op de uitvoe- ... der slavenreglementen, niet in funktie zijn ge- ... maar weder op wachtgeld zijn gesteld. — ... de begrooting zelve, toonden verscheiden ... zich te leur gesteld door de wijze van inrigting ... dat hoofdstuk der begrooting. Vrij algemeen ... men het denkbeeld der regering, om onder ... van dit hoofdstuk een rond cijfer van f 12,000 ... trekken voor de uitbreiding, die het departe- ... vooral ook ten gevolge der invoering van de ... koloniale komptabiliteit, zou ondergaan, ... voorbarig gekeurd.

— Omtrent de bekende kwestie van Serawak komt in ... voorloopig verslag het volgende voor: »Bij de ... gehad hebbende overweging is men terug- ... op een punt, reeds bij de overweging van ... II. hoofdstuk dezer staatsbegrooting aangevoerd; ... de loopende geruchten nopens pogingen, ... de bekenden *James Brooke* te werk gesteld, ... Engelsche regering tot het koopen of overne- ... zijne nederzetting op Serawak over te ha- ... Men zou aan deze geruchten minder hebben ... indien niet in den laatsten tijd blijken ... voorgekomen, dat in Engeland de publieke ... ten gunste van zoodanigen stap en van het ... krijgen op Borneo in 't algemeen bewerkt ... Dat nu eene Engelsche vestiging op Borneo ... zou zijn met den geest en de letter van het ... van 1824 kwam aan de leden, die zich over dit ... bepaald uitlieten, geen enkel oogenblik ... voor. Dat traktaat — het is meermalen ... en ook in de zitting der Tweede Kamer van ... September jl. opzettelijk herinnerd — heeft ... tot strekking gehad, om voor al uit ... dat de eilanden van den Indischen archi- ... Nederland, het vasteland van Indië aan ... Brittannie behooren zoude. Alleen voor Singapore is destijds op dien regel eene uitzondering gemaakt, omdat dit punt, als slechts door eene smalle zeeëngte van het schiereiland Malakka gescheiden, geacht kon worden tot het vaste land te behooren. Het is van zeer overwegend belang, dat de Nederlandsche regering dit beginsel met klem en nadruk vasthoudt, en dus zich, zoo dat noodig mogt zijn, met alle kracht tegen elke Britsche goevernements-vestiging op Borneo verzette. Ook al de leden die zich minder bepaald over deze aangelegenheid uitlieten, vereenigden zich in zoover met de overigen, dat ook zij der Regering ernstig in overweging gegeven wilden hebben om, zoodra gevaar van inbreuk op de regten van Nederland omtrent het bezit van Borneo werkelijk mogt bestaan, die regten krachtdadig te handhaven.

*— In de zitting der Prov. Staten van heden morgen is een voorstel ingekomen, waarin de vraag aan de vergadering werd in overweging gegeven, of het belang der provincie of een deel daarvan niet vorderde, dat ook deze vergadering zich met de zaak der spoorwegen bezig hield.

Die vraag is bevestigend beantwoord en dientengevolge eene kommissie benoemd, om der vergadering in deze te dienen van advies.

*— In 1857 werden aan het rijkstelegraaf kantoor alhier aangenomen en verzonden 3881 berigten; ontvangen 3908; en in het geheel behandeld 16929 berigten. De opbrengst van verzending en ontvang bedroeg alhier f 2897.15.

Op het kantoor te Utrecht bevonden zich 1. Jan. 1858 3 toestellen, 5 ambtenaren en 1 besteller.

:— Door den minister van oorlog is aan het wapen der genie bevel gegeven om de legerplaats bij Millingen te doen inspekteren, en om opgave te doen der kosten tot het in orde brengen van gemeld kamp tot het kamperen der troepen in het volgend jaar.

— Men verneemt dat de minister van Marine heeft verklaard, dat een verzoek door de betrokken besturen, om gedurende de wintermaanden voor de steden Arnhem, Zutphen en Doesborg bij beurten eene kanonneerboot te stationneren, ten einde aan jongelieden, die lust mogten hebben zich aan de zeedienst te wijden, gelegenheid te geven tot verkrijging der noodige bekwaamheid, om gewigtige redenen niet ingewilligd kan worden.

— Veelvuldig zijn de klagten, betreffende het verschil der klokken van steden en plaatsen langs spoorweglijnen gelegen, waardoor niet zelden ongerief voor reizigers, vooral voor hen die het laatste oogenblik afwachten, geboren wordt. Men verneemt nu, dat dezer dagen van regeringswege eene aanschrijving is gerigt aan de Hollandsche en Nederlandsche Rijnspoorwegen, houdende uitnoodiging om de vertrekuren te regelen naar den middelbaren tijd van Amsterdam. *Stoompost.*)

— De provinciale Staten van Limburg hebben zich in hunne vergadering van den 6. dezer, onbevoegd verklaard om eene nominatie op te maken voor eene opengevallen plaats van raadsheer in het provinciaal geregtshof aldaar, ingevolge art. 63 van de wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie. Men weet, dat, behalve in Zeeland, in andere provinciën hetzelfde gevoelen is aangenomen.

— Er bestaat voornemen de strafgevangenis te Leeuwarden alleen als kriminele strafgevangenis voor mannen aan te houden, de strafgevangenis te Woerden op te heffen en van laatstgenoemd gebouw een ander nuttig gebruik te maken. *A. C.*

— De afdeeling Taalkunde, enz. van de Kon. Akademie van Wetenschappen hield gister te Amsterdam eene gewone vergadering.

Na vaststelling van het proces-verbaal der vorige zitting, en mededeeling door den sekretaris van ingekomen brieven en stukken, werd door de kommissie voor de wetenschappelijke zending in Spanje, bij monde van den heer *Bake*, een nader verslag deswege uitgebragt door de mededeeling der ingekomen rapporten van de in Spanje werkzaam zijnde heeren *Halbertsma* en *v. Herwerden*. Vervolgens werd door den heer *M. de Vries* verslag uitgebragt namens de kommissie benoemd wegens de vaststelling van de schrijfwijze der plaatsnamen. Dit rapport gaf aanleiding tot zeer breedvoerige diskussiën, waaraan schier alle aanwezige leden deelnamen. Eindelijk is besloten dit onderwerp aan te houden tot eene volgende vergadering.

Daar de tijd te ver verstreken was, zal de heer *Bake* mede zijne bijdrage uitstellen.

Na afloop dezer gewone is mede eene buitengewone vergadering gehouden. *A. C.*

— Gister werden te Leyden tot doktoren in de regten bevorderd, de heeren *J. Leon*, van 's Gravenhage, en *L. C. Driebeek*, van Rotterdam, na verdediging van *Theses.*

— Te Middelburg is bij de Ned. Herv. gemeente beroepen ds. *H. Boonen*, predikant te Noordwijk-Binnen.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 8 *Nov.*, 0.49 El; + AP. 7.44. Gev. 1 d.

WEENEN, 5 November.

De keizer zal zich binnen kort naar Praag begeven, om de inwijding van het monument van den maarschalk *Radetzky* bij te wonen. Men verwacht er ook den prinsregent van Pruissen, die dan eene zamenkomst met den keizer zal hebben.

Uit Milaan meldt men, dat den 30. Okt. aldaar overleden is de laatste nakomeling en tweede zoon van *Mozart* in een ouderdom van 80 jaar.

BERLIJN, 6 November.

Omtrent de mannen, die het nieuwe ministerie vormen, is het volgende mede te deelen.

De minister-president, in 1848 zijn vader opgevolgd als prins van Hohenzollern-Sigmaringen, heeft dat prinsdom in het volgend jaar aan Pruissen afgestaan, waarna hij tot luit. gen. van het Pruissiesche leger, benoemd is, en den titel van zijne hoogheid met de prerogatieven van een prins van het vorstelijk huis ontving. Hij beleidt de konstitutioneele beginselen en gispte steeds het stelsel dat sedert de optreding van den heer *v. Manteuffel* hier heerschte. Hij is katholiek, doch anti-ultramontaansch, getuige dat hij den heer *Bethmann-Hollweg* streng Protestant, tot minister van eeredienst gekozen heeft. — De heer *Schleinitz*, in 1848 en van 29 Julij 1849 tot 26 Sept. 1850 min. van buitenl. is iemand van echt liberale beginselen. De hoop op eene nadere aansluiting, met Engeland heeft door zijne benoeming nieuwen grond gekregen. — De heer *Bethmann Hollweg*, gelijk gezegd is, streng protestant, is verdraagzaam en van vrijzinnige beginselen. Hij behoort tot het linker centrum. Art. 12, de godsdienstvrijheid waarborgende, zal hij tot spijt der *Kreuzzeitung* gewis niet verzaken. — De min. van oorlog, *v. Bonin* is in 1854 afgetreden, omdat hij een of- en defensief verbond met Rusland tegen het Westen, met kracht van de hand wees. Hij was steeds een goed vriend van den prins van Pruissen, die ter gelegenheid van dit ontslag, dadelijk zijne funktiën als militair goeverneur van de Rijnprovinciën en Westfalen neêrleidde. Hij is zeer gezien bij het leger. — De heer *v. Patow*, oud-minister van openbare werken, en een der hoofden van de gematigde linkerzijde wordt zelfs door zijne politieke tegenstanders erkend als een man van praktische kennis en administratieve talenten. De nieuwe minister van landbouw is gematigd liberaal.

Kiesvergaderingen worden op het oogenblik in menigte gehouden. Een bevel van hooger hand verbiedt alle politie-toezigt daarop.

De *Volkzeitung* is heden in beslag genomen wegens een artikel, dat tot opschrift voert: »Val van het ministerie *Manteuffel*" en waarin de handelingen van de »weggezonden" ministers op eene voor hem alles behalve vleijende wijze beoordeeld worden.

HAMBURG, 7 November.

De staatsraad van Denemarken is gisteren onder voorzitterschap van den Koning vergaderd geweest. Krachtens een besluit, in den raad genomen, is de gemeenschappelijke konstitutie in de hertogdommen Holstein en Lauenburg afgeschaft. De Staten van de hertogdommen zullen tegen den 3. Januarij bijeengeroepen worden.

LONDEN, 8 November.

Gister in den laten avond is bij het departement van buitenl. zaken de volgende telegrafiesche dépêche ontvangen. De Nederlandsche expeditie tegen Djambi is met den besten uitslag bekroond. Den 6 Sept. zijn de expeditietroepen geland en viel Djambi in handen der Nederlanders. De inboorlingen hebben een aanmerkelijk verlies geleden; de Nederlanders telden vier dooden en vier-en-dertig gekwetsten.

Er zijn berigten ontvangen uit Calcutta van 9 Okt. en Canton van 22 Sept. In Indië was niets meldenswaardigs voorgevallen.

De Franschen en Spanjaarden hebben de haven van Touran, in Cochin-China, zonder verlies bezet.

— 8 *Nov.* Gec. 98; Mex. 3 pCt. $20^1/_8$; Peru $4^1/_2$ pCt. $91^1/_2$, 3 pCt. $74^1/_2$; Venez. 5 pCt. $40^3/_4$; Port. 3 pCt. $47^1/_4$; Sp. 3 pCt. $47^1/_2$; $1^1/_2$ pCt. $30^5/_8$; Rusl. $4^1/_2$ pCt. 103; 5 pCt. 113; Holl. $2^1/_2$ pCt. $66^3/_4$; 4 pCt. $100^1/_4$; Sard. $94^1/_4$.

PARIJS, 7 November.

Omtrent de vervolging van den heer *de Montalembert*, zegt men, dat die welligt zal gestaakt worden, of zoo niet, bij veroordeeling althans aan het vonnis geen gevolg zal worden gegeven. Hoewel dit niet officieel zij, zoo schijnt toch alles aan te duiden, dat men hem niet te hard zal vallen.

Te Londen schijnt lord *Palmerston* zoo hoog opgegeven te hebben van de ondersteuning die hem van ons kabinet te wachten stond als hij weder aan het bewind kwam, dat het Engelsche ministerie hier over zijn ongenoegen heeft laten blijken. In het eerst meende men dat nu ook van de visite te Compiegne niets zou komen, doch daar de lord nu toch eens op de lijst stond, heeft men, waarschijnlijk ook om hem een onaangenaam *éclat* te besparen, en

zeker ook omdat de keizer hem toch te vriend wilde houden, hem maar niet gezegd dat hij te huis moest blijven.

In de laatste dagen heeft men weder hier en daar geruchten omtrent zamenzweringen verspreid, die echter alleen steunen op de vermeerderde waakzaamheid der politie, welke vernomen zou hebben, dat *Mazzini* een gedeelte van Italië en o. a. ook Lombardije bezocht heeft.

Heden morgen is hier de eerste sneeuw gevallen hoewel slechts in geringe hoeveelheid. Te Straatsburg heeft het in de nacht van Vrijdag, op zaturdag overvloedig gesneeuwd. Te Milaan is den 3 reeds sneeuw gevallen.

PARIJS, 8 November.

De *Moniteur* van heden deelt een brief mede van den keizer aan prins *Napoleon* over de aanneming van vrije werklieden op de kust van Afrika. Z. M. de keizer verklaart daarin, vast besloten te zijn, de ware beginselen der menschelijkheid te volgen. De uitlevering der Charles Georges, zegt hij, met kracht te hebben moeten eischen, daar hij steeds zorgen wil, dat de eer der nationale vlag ongedeerd blijve. Hij moest wel volkomen overtuigd zijn van Frankrijks goed regt, om de vriendschappelijke betrekkingen met den koning van Portugal in de waagschaal te stellen. Doch wat de zaak van de aanwerving van de negers betreft, daaromtrent zijn zijne denkbeelden nog niet gevestigd en is hij volstrekt niet voornemens, als hij gedwaald heeft, bij die dwaling te volharden. Als de aangeworven werklieden op de Afrikaansche kust werkelijk niet geheel met hun vrijen wil in dienst genomen zijn, als die aanwervingen slechts eenen vermomden slavenhandel zijn, dan verlangt hij die tegen geen prijs hoegenaamd, en nimmer of nergens zal hij eene onderneming beschermen, die strijdig is met de menschelijkheid en de beschaving. De keizer noodigt daarom prins *Napoleon* uit, om de waarheid op te sporen. Hij gelooft, dat het vrije werk van de koelies uit Indië, dat der Negers van de Afrikaasche kust zou kunnen vervangen. Hij raadt daarom den prins, zich met den minister van buitenlandsche zaken te verstaan, om met Engeland de onderhandelingen aan te knoopen of voort te zetten, die voor eenigen tijd omtrent het in dienst nemen van Indische koelies zijn begonnen.

ADVERTENTIEN.

*** Voorspoedig bevallen van eene welgeschapene *DOCHTER*, M. C. DE HAART, geboren VAN KUIJK.

Utrecht, 7 November 1858.

*** Heden overleed, in den ouderdom van ruim 62 jaren, mijn geliefde Echtgenoot, ALBERTUS KOBUS.

Rijsenburg, Wed. G. KOBUS,
4 November 1858. geb. KENNEDIJ.

Op uitdrukkelijk verlangen van den overledene zullen er geene uiterlijke teekenen van rouw aangenomen worden.

*** Heden overleed, tot diepe droefheid van mij en mijn' Zoon, na meer dan zes jaren lijdens, mijn geliefde Echtgenoot, de Heer BASTIAAN BOMME, Oud-Lid der Gedeputeerde Staten van Zeeland, in den leeftijd van bijna zes en vijftig jaren.

Middelburg, C. VAN DEN BROECKE,
den 4. November 1858. Wed. B. BOMME.

Eenige kennisgeving.

*** Voor de bewijzen van belangstelling bij de bevalling mijner Echtgenoot ondervonden, betuig ik, ook namens haar, mijnen opregten dank.

Utrecht, W. F. DANNENFELSER.
8 Nov. 1858.

*** Het Bestuur van het op den 24. November a. s. te geven **Concert, ten behoeve van het Gasthuis voor Ooglijders**, berigt bij deze, dat de algemeene Inteekeningslijsten, thans zullen worden aangeboden, en ook ter teekening leggen bij de Heeren RAHR en BEKKER, Muziekhandelaars.

Voor alle diegenen, welke op de bijzondere of algemeene lijsten hebben geteekend, zullen plaatsen worden gereserveerd..

De lijsten worden gesloten op den 20 November a. s.

Het Bestuur voornoemd,
VAN REEDE, President.
M. A. HAGEN, Secretaris.

Utrecht den 5. November 1858.

Departement Utrecht der Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering van Nijverheid.

*** Gewone vergadering der Leden op Woensdag den 10. November 1858, des avonds ten zeven ure, in het gewone lokaal.

Mededeeling van en besluiten op ingekomen stukken.

Mededeeling van den Heer GROTHE over het voorkomen en de bereiding van koper.

De Secretaris, P. BROUWER Rz.,

LECTURES ON ENGLISH LITERATURE.

The Second Lecture will be given on Friday evening, Nov. 12th,

IN HET

GEBOUW VAN KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN

Commencing at 7 O'clock.

SUBJECT:

THE LIFE AND WORKS OF OLIVER GOLDSMITH.

C. H. GUNN.

Tickets can be had of Mr. J. G. BROESE, Bookseller.

*** De Commissie van Administratie over de Gevangenissen te *Utrecht*, zal, behoudens nadere approbatie van het Departement van Justitie op Woensdag den 17. November 1858, des namiddags ten $^{1}/_{2}$6 ure in de Cellulaire Gevangenis aldaar in het openbaar, aan de *minstinschrijvende* aanbesteden, de levens- en onderhouds artikelen, benoodigd in gemeld Gesticht en in het Burgerlijk en Militair Huis van Verzekering te *Utrecht*, gedurende den jare 1859, bestaande in: **Roggebrood, Tarwebrood, Aardappelen, Rundvleesch, Rundvet, Gort, Geele Erwten, Groenten, Zout, Peper, Azijn, Patentolie, Kaarsen, Groene Zeep, Koffij, Cichorei, Zoetemelk, Stroo, Coaks, Steenkolen, Korte** en **Lange Turf** en **Hout**, alles volgens voorwaarden en conditiën, welke ter lezing voorliggen aan het Gouvernements-gebouw en in het Koffijhuis den *Nieuwen Bak* te *Utrecht*, terwijl verdere inlichtingen te verkrijgen zijn bij den Heer Dr. N. P. VISSCHER, Lid en Secretaris der voorschrevene Commissie op Zaturdag den 13 November 1858, des voormiddags van 10 tot 12 ure. De Inschrijvers worden uitgenoodigd de sommen in de biljetten, *overeenkomstig de bepalingen der voorwaarden*, voor de *beide Gestichten gezamentlijk*, duidelijk in *schrijfletters* gespecificeerd en op *zegel* in de Cellulaire Gevangenis voornoemd, tijdig in te leveren, daar bij gebreke hiervan, dezelve zullen beschouwd worden als niet te zijn ingekomen.

AANBESTEDING.

*** Op Zaturdag, den 27. November 1858, des namiddags ten 2 ure, zal door eene Commissie uit HH. Gedeputeerde Staten, in het bijzijn van den Heer Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in het 8. district, in het lokaal van het provinciaal bestuur te Utrecht in het openbaar worden aanbesteed:

Het driejarig onderhoud (1859-1861) van het Zand- en Jaagpad langs de Vecht tusschen Utrecht en Breukelen.

Het exemplaar van het bestek, waarnaar de aanbesteding geschiedt, ligt ter lezing: Te *Utrecht*, in het gouvernementshuis en verder ter plaatse, waar gewoonlijk de bestekken van waterstaatswerken ter lezing worden gelegd. — Te *Zuylen*, *Maarssen*, *Breukelen* en *Loenen*, in de regthuizen aldaar. — De aanwijzing in loco zal geschieden Woensdag 24 November 1858, des morgens ten 10 ure, van Utrecht afgaande.

Utrecht, den 28. October 1858.

De Gedeputeerde Staten van Utrecht,
RÖELL, Voorzitter.
C. W. MOORREES, Griffier.

BOOMEN VERKOOPING

*** op Dingsdag den 16. November 1858, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van JORDEN DE KRUYFF, wonende op de Hofstede *de Vrijburg* in de gemeente Leusden, van **160** perceelen zware EIKEN- en BEUKEN BOOMEN, mitsgaders POPULIEREN, staande op den Randenbroekerweg onder Amersfoort en in de Laan van af de Vrijburg tot aan den Heiligenberg onder Leusden.

*** Op allezins aannemelijke voorwaarden vraagt J. H. LAAT, Kostschoolhouder te Loenen aan de Vecht: **Eenen bekwamen Secondant.** Vereischten zijn: bekendheid met de Fransche taal, grondige kennis der Wiskunde en beschaafdheid in den omgang met jonge lieden. Belanghebbenden adresseren zich met franco brieven, doch liefst in persoon bij bovengenoemde.

*** **Men vraagt** terstond of met 1 Februarij op een Buitentje nabij Utrecht, GEHUWDE LIEDEN, liefst zonder kinderen, omstreeks 40 jaren, P. G., den man het snoeijen en warmoesieren grondig verstaande, de vrouw des noods in staat zijnde een burger pot te koken en het huis schoon te maken, tegen genot van vrije woning en *f* 4.50 per week. Franco brieven onder lett. P. bij den Boekhandelaar J. MADO te Utrecht.

*** DE PILLEN VAN HOLLOWAY zijn een uitmuntend middel voor *alle ongesteldheden* der vrouwelijke kunne. Dezelven worden bijzonder aanbevolen aan de bevolking der Nederlanden, aangaande derzelver buitengewonen uitwerking bij ongesteldheden der vrouwen, zoowel in den jeugdigen leeftijd van vijftien of zest… als in dien van veertig tot vijftig, en het is onb… bewezen dat door dit middel die gevaarlijke tij… van het leven, ongehinderd voorbijgaan, zonder… gestel in het minsten geschokt wordt.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bek… L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN… dépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Stra… en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY's establi…

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen … Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, … *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, …

237. Staats-Loterij.

1e Klasse. 1e Lijst.

No. 5467 *f* 5000. No. 9626 *f* 2000. … 11697 *f* 1500. No. 5824 *f* 1000.

Marktberigten.

Utrecht, 6 Nov. *Winter Tarwe* van *f* 8.00 tot … *Winter Rogge* van *f* 6.00 tot *f* 6.60. *Zomer* G… *f* 0.00 tot *f* 0.00. *Zand Boekweit* van *f* 6.25 tot … *Zware Haver* van *f* 5.20 tot *f* 5.90. *Ligte* H… *f* 4.10 tot *f* 5.00. *Groene Erwten* van *f* 13.00 tot … *Graauwe Idem* van *f* 21.00 tot *f* 22.50. *Witte* … van *f* 13.00 tot *f* 14.00. *Aardappelen* van *f* … *f* 1.75 het mud. *Hooi* van *f* 26.00 tot *f* … 500 Ned. pondee. *Hennepzaad* van *f* 6.00 tot … *Peren* van *f* 2.00 tot *f* 3.00. *Appelen* van *f* … *f* 2.75. *Boter (gras)* van *f* 1.10 tot *f* 1.30. … van *f* 0.90 tot *f* 1.04 het pond. *Hoendereieren* … *f* 3.00 tot *f* 3.60 de 100 stuks.

Ter markt waren aangebragt: 465 mudden … 271 m. Rogge, 481 m. Boekweit, 2 5 m. Ha… Garst, 50 m. Witte Boonen, 10 m. Groene … m. Graauwe Erwten, 17 m. Hennepzaad, 5033 … appelen, 1750 ponden Boter.

Aan de Graanmarkt was de handel vrij eveneens … en Rogge iets lager verkocht, Boekweit aan… overige artikelen zonder prijsverandering.

Amsterdam, 8 Nov. Tarwe en Rogge onverand… ℔ witb. Poolsche *f* 330; 132 ℔ dito *f* 318, *f* … bonte Pools. *f* 300. Rogge 124, 125 ℔ Pruis… *f* 1-7; 127 ℔ Deens. *f* 184, 124, 128 ℔ Gall… *f* 186; 122 ℔ ger. dito *f* 164; 116, 118 ℔ … *f* 170, *f* 174; 116, 118 ℔ Archangel *f* 170 … Garst 116 ℔ Deensche *f* 1-0; 115 ℔ Vriesche … Van Boekweit verkocht; 117, 119, 120 ℔ … *f* 175, *f* 181, *f* 183.

Schiedam, 6 Nov. Granen. Verkocht: Rog… Pernau *f* 210 3/m.; 145 ℔ nieuwe Archangel … Gerst, 134 ℔ Zweedsche *f* 175 6/w.; 133 ℔ … contant.

Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 14.00 … id. *f* 19.50. Amsterd. proef *f* 20.75, zonder … ting. Spoeling *f* 1.40 per ketel.

Schiedam, 8 Nov. Moutwijn per Ned. vat … *f* 14,25. Jenever id. *f* 19,75. Amsterd. proef … zonder de belasting. Spoeling *f* 1,40 per ketel.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninkl… Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (Z…

Nov.	Uren.	Wind-rigt.	Wind-kr. N. ℔	Barom. bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.
7	2	no.	0.5	770.24	40.5	— 7.0	0.57	0
	10	nnw.	0.0	69.75	30.9	—11.0	0.97	0
8	8	wzw	0.0	66.17	34.3	— 7.6	0.90	0.1
	2	nno.	14.0	66.62	44.8	— 2 3	0.61	0
	10	no.	0.0	69.20	33.6	— 7.9	0.77	0
9	8	no.	0.5	72.48	31.5	—10.1	0.87	0

AMSTERDAM 8 November 1858.

NEDERLAND.			
Werkel. Schuld	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{1}{8}$
dito dito	3	„	$75\frac{11}{16}$
dito dito	4	„	$98\frac{1}{16}$
Amortisatie-Sijndikaat	$3\frac{1}{2}$	„	92
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$	„	$142\frac{5}{8}$
BELGIE.			
Certifik. bij *Rotschild*	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$53\frac{1}{4}$
SPANJE.			
Obligatien	$1\frac{1}{2}$	pCt.	$29\frac{15}{16}$
Binnenl. Schuld	3	„	$45\frac{3}{4}$
Obligatien	3	„	$40\frac{15}{16}$
Amortisable			$10\frac{15}{16}$
PORTUGAL.			
Obligatiën	3	pCt.	46
dito 1856/57	3	„	$44\frac{11}{16}$
RUSLAND.			
Oblig. bij *Hope en C°.*	5	„	$105\frac{3}{4}$
Obligat. 1828 & 1829.	5	„	$103\frac{5}{8}$
Certifikat. 1831 & 1833	5	„	$90\frac{15}{16}$
Certifikaten 1840	4	„	$85\frac{1}{8}$
Cert bij *Stieglitz*	4	„	$85\frac{1}{8}$
dito 5e Serie	5	„	$97\frac{1}{2}$
dito 1855 6e Serie	5	„	$101\frac{3}{4}$
dito Adm. te Londen	$4\frac{1}{2}$	„	$98\frac{3}{8}$
Inschrijv. in Assign.	6	„	$65\frac{3}{4}$
Certifik. van Assign.	6	„	$65\frac{3}{4}$
POLEN.			
Obligatiën	4	pCt.	$81\frac{3}{8}$
OOSTENRIJK.			
Oblig. bij *Goll en C°.*	5	pCt.	$80\frac{1}{8}$
Oblig. Metaliek	5	pCt.	$77\frac{1}{2}$
Oblig. Rente Am.	5	„	$87\frac{1}{16}$
dito dito Nat. 1854.	5	„	$77\frac{9}{16}$
dito dito	$2\frac{1}{2}$	„	$39\frac{3}{8}$
BRAZILIE.			
Geldl. 1824, £ 100.	5	pCt.	$99\frac{3}{4}$
AMERIKA.			
Ecuad. Oblig. 1855.	1	„	$14\frac{7}{8}$
Grenada, Oblig.	$3\frac{1}{4}$	„	$18\frac{3}{8}$
Mexiko, Obl.	3	„	$18\frac{11}{16}$
N.-Am. Illin. Spw. Aand.			79
N.-Am. Illin. Obl. C. B.	7	„	85

Snelpersdruk van L. E. BOSCH en …

BIJVOEGSEL

BIJ DE UTRECHTSCHE COUANT VAN

DINGSDAG 9 November 1858, N. 265.

Stedelijke Raad van Utrecht.

Vervolg en slot der Avondzitting van 28 Oktober.

De heer *de Jong* wijst op art. 238 der gem. wet, waar men leest: »voor plaatselijke belastingen worden gehouden, keurloonen", enz.

De heer *de Muralt* begrijpt, hoe het komt dat het bestuur die gelden aan den keurmeester laat houden, namelijk daar men de woorden: »hij ontvangt" in dien zin begrepen heeft. Men moet evenwel niet uit het oog verliezen, dat het eene financiële verordening is, waarbij niet eene bezoldiging, maar de invordering eener belasting wordt geregeld, die bij eene voorafgaande verordening is vastgesteld. Spr. gelooft niet dat het de bedoeling is geweest, die invordering zoo te regelen, dat die gelden aan den keurmeester zouden komen; hij zou dus wel denken dat er verandering in moest komen.

Het art. wordt zonder omvraag goedgekeurd.

Art. 4. *Opbrengst van doorvaartregten, haven-, kraan-, sluis-, brug-, kade- en veergelden, wik-, weeg-, meet- en keurloonen, marktgelden en dergelijke, waarvan de invoering bij gaardering geschiedt, als:* a. *Haven-, kade of leggelden f* 1400—. b. *Kraangelden f* 100—. c. *Sluisgelden voor het openen van de sluis buiten de Weerd f* 10,000—. d. *Idem voor het openen van de sluis te Vreeswijk f* 8000—. e. *Idem voor het openen van de sluis in de Vleutensche wetering f* 100.— f. *Bruggelden aan de Hoogelandsche brug buiten de Weerd f* 600—. g. *Bruggelden aan de Knollenbrug buiten de Weerd f* 300—. h. *Idem te Nederhorst den Berg f* 200—. i. *Weegloonen f* 500—. k. *Tonnengelden f* 500—. l. *Marktgelden van de jaarmarkt f* 1100—. m. *Marktgelden van de overige markten f* 7000.— n. *Keurloonen Memorie* . . . . *f* 29,800

Den heer *Pabst* is het voorgekomen, dat bij de afgeloopen jaarmarkt, de kommissaris van politie geheel is belast geweest met de leiding dier zaak, niet alleen in strijd met hetgeen vroeger heeft plaats gehad; maar ook met de gemeentewet, welke voorschrijft dat de markt-politie behoort bij het dagelijksch bestuur, dus bij B. en W. Spr. vraagt dus hoe het mogelijk is, dat de regeling dezer geheele zaak aan den kommissaris van politie wordt opgedragen.

De Voorz. gelooft dat de ontvangst der gelden is geschied door den marktmeester en dat deze zich in kontakt heeft gesteld met den kommissaris van politie, die dientengevolge eene oproeping gedaan heeft om zich bij hem aan te melden met verzoeken, ten einde dan in overleg met den marktmeester de zaak te regelen.

Het art. wordt zonder omvraag aangenomen even als de 8 volgende:

Hoofdst. III. art. 1. Renten van kapitalen, als: a. *van drie kapitalen* 2½ *pCt. Nat. Schuld, groot f* 9300—, *f* 200— *en f* 5800—, *ingeschreven op het grootboek ten name »de Thesaurier der stad Utrecht,"* »*de gemeente Utrecht" en »het Burgemeestersbeursje der stad Utrecht" f* 377,47 b. *van een kapitaal groot f* 75,000— *dito Schuld, ingeschreven op het Grootboek als bestemd voor het onderhoud van den Domstoren f* 1855,85 c. *van een kapitaal groot f* 3200— *dito Schuld, ingeschreven op het Grootboek ten name »de stad Utrecht tot onderhoud van gesloten graven op de gemeentebegraafplaats f* 78,80 d. *van een kapitaal, groot f* 11.500— *dito Schuld, ingeschreven op het Grootboek ten name »de Parochiescholen te Utrecht" f* 283.62 e. *van een kapitaal groot f* 33,000— *ad* 3 *pCt., ten laste van de vier windkorenmolens, Rhijn en Zon, de Meiboom, de Kat en de Grans f* 990 f. *van een kapitaal, groot f* 3000— *ad* 2½ *pCt., ten laste der gezamentlijke schuitschuitschippers f* 75 g. *van* 28 *aandeelen, groot f* 1000— *en* 3 *aandeelen, groot f* 500— *in de geldleening voor de oprigting van het gebouw voor kunsten en wetenschappen f* 442,50 *te zamen.* . . . . *f* 4103,24.

De kommissie stelt voor den verkoop der inschrijving op het grootboek van de kapitalen, ten name der parochiescholen en dus de weglating van la. D.

De Voorz. is op 't oogenblik niet genoegzaam ingelicht om den oorsprong van dat fonds te kennen.

De heer *Pabst* vindt onder dien post een kapitaal van *f* 9300 ingeschreven ten name der thesaurie der stad Utrecht, dan nog eene van *f* 200 ten name der gemeente Utrecht en van *f* 5800 ten name van het Burgemeesters beursje. Spr. vraagt, in hoeverre die kapitalen vatbaar zouden zijn voor realisatie. Er bestaat toch geen reden dat de stad 4½ pCt. zal betalen van hetgeen zij leent *van* anderen en slechts 2½ pCt. zou genieten van hetgeen zij *aan* anderen uitzet.

De Voorz. kan mededeelen dat het punt bij B. en W. wel ter sprake is geweest. Spr. weet voor het oogenblik den oorsprong niet.

Art 2. *Opbrengst van verhuringen, als;* a. *van gebouwde eigendommen f* 5250— b. *van ongebouwde eigendommen f* 2950. . . . . *f* 8200.

Door de de komm. wordt voorgesteld eene verhooging met *f* 150.

De Voorz. vestigt er de aandacht op, dat de komm. voorstelt ten eerste huur te nemen voor het leesmuseum. Spr. gelooft dat dit wel degelijk is gegeven in duurzaam gebruik der professoren en voor het houden van lezingen. Omtrent het soeplokaal geldt hetzelfde; dat was vroeger de zoogenaamde soepkapel; de stad heeft goedgevonden die af te breken, en toen hebben de personen met die soepuitdeeling belast, zich bereid verklaard er toe over te gaan, mits zij een ander lokaal kregen, en om nu huur te vragen, daartoe zou Spr. niet willen overgaan.

De heer *Bosch* verklaart dat het voorstel der kommissie alleen strekte om de zaak in de verg. ter sprake te brengen, en de komm. er dus niet tegen heeft die sommen voor memorie uit te trekken.

De heer *Pabst* vraagt wien het gebouw van het leesmuseum behoort?

De Voorz. antwoordt dat dit stads eigendom is.

De heer *Pabst* vraagt of dit ook met het soeplokaal het geval is?

De Voorz. beantwoordt dit bevestigend, en zegt, dat de stad er nu ten behoeve der soepkomm. over beschikt heeft, doch dat, als die ophield, de stad weder de vrije beschikking er over zou hebben.

De heer *Pabst* wenscht, dat worde nagegaan of de Daalsche dijk onder de eigendommen behoort, daar die bij verpachting vrij wat zal opbrengen.

De *Voorz.* gelooft, dat het koll. der Hooge en Lage Weide ook eenigen invloed er op kan uitoefenen, daar, toen Spr. dien dijk geheel met hakhout had doen beplanten, dat koll. gemeend heeft zich daartegen eenigzins te moeten verzetten.

De heer *de Muralt* zegt dat reeds sedert geruimen tijd bij B. en W. die zaak besproken is, en bij hen geen twijfel bestaat of de dijk behoort aan de stad. Wat betreft de aanmerking door de komm. gemaakt omtrent het leesmuseum en het soeplokaal, gelooft Spr. met haar, dat het wenschelijk is, daaromtrent eens een onderzoek te doen, vooral met betrekking tot het leesmuseum, omdat dit meer eene inrigting is van luxe — van wetenschappelijke luxe. Men mogt toch wel in overweging nemen, of het in den tegenwoordigen tijd raadzaam is, dat de stad zoodanig gebouw langer kosteloos in gebruik geve aan eene korporatie van personen, waartoe niet iedereen toegang heeft, en die niet onvermogend is, om daarvoor eenige huur te betalen.

Het art. wordt met de vijf volgende goedgekeurd.

Hoofdstuk IV, afd. II, Art. 1. *Verkoop van stedelijke eigendommen, afkoop van grondrenten en andere zakelijke regten.* . . . . *f* 500.

De heer *de Graaf* stelt voor dezen post te verhoogen met *f* 4,000 voor den verkoop van den stal in de Lauwerstraat, — die sedert eenige jaren opgebragt heeft *f* 24, terwijl de belasting het dubbel en het onderhoud waarschijnlijk viermaal zooveel kost, en naar Spr. gelooft, eene waarde heeft van *f* 2400.—, van de drie huisjes in het Achterom en van de Lubbenesteind.

De *Voorz.* zegt, dat die stal eigenlijk bij het kazernement behoort, en gebruikt zou moeten worden, als het kavalerie-garnizoen met eenige manschappen wierd vermeerderd. De woningen in het Achterom gelooft Spr. niet, dat de stad het regt heeft te verkoopen; dat zijn de zoogenaamde cellebroeders-woningen. Het komt Spr. echter voor, dat dit voorstel evenzeer op een anderen tijd kan gedaan worden, wanneer men het beter zal kunnen beoordeelen.

De heer *de Graaf* verklarende zijn voorstel voor het tegenwoordige in te trekken, wordt het art. met de vijf volgende aangenomen, art. 32 op voorstel der komm. met *f* 700 verminderd zijnde.

Hoofdstuk V Art. 7. *Terugbetaling der voorschotten, gedaan ten behoeve der Diakonie der Nederduitsche Hervormde gemeente* . . . . Memorie.

De heer *Pabst* dringt er op aan dat deze zaak tot een spoedig einde worde gebragt.

De Voorz. wenscht dit ook, doch voorziet dat dit niet zoo gemakkelijk zal gaan, daar het moeijelijk te bewijzen is, dat de onderstand zoo lang geleden verleend verpligt was.

Dit artikel alsnu met de overigen zonder omvraag zijnde aangenomen, is aan de orde de post onder art. 5, *Eigen direkte belasting*, welke was blijven aanstaan.

De Voorz. gelooft dat uit den loop der beraadslagingen gebleken is, dat het geheele denkbeeld, waarop die vermindering is gegrond, moeijelijk in praktijk kan worden gebragt.

De heer *Boer* gelooft ook dat de belasting nu op 1½ % zal moeten worden gehouden. Haar cijfer te verhoogen, ten einde het onvoorzien iets grooter te kunnen maken komt Spr. gewaagd voor, en hij gelooft, dat, als men de opbrengst stelt op *f* 80000, dat hoog genoeg berekend is. Hij heeft echter nog eene andere opmerking. Toen de diskussiën over deze begrooting zijn geopend, is der komm. voorgeworpen, dat zij een onvoorzien had gemaakt, veel hooger dan men zich herinneren kon dat ooit gemaakt was. Spr. gelooft dat nu het omgekeerde plaats vindt, en men gebragt is tot een onvoorzien nog veel kleiner dan men ooit gehad heeft, en wel als gevolg der besluiten in den raad genomen en der overdrevene wijze waarop vele uitgaven zijn opgevoerd; een stelsel, dat hem groot bezwaar geeft, om aan zulk eene begrooting zijne stem te geven.

De Voorz. zou het ook niet goed vinden, dat men nu overging tot eene verhooging van het belastingcijfer. Het onvoorzien is klein, maar heeft men op het een of ander meer noodig, daar zou men door af- en overschrijving daar in moeten voorzien. Spr. meent te mogen opmaken, dat de komm. niet bij haar voorstel blijft.

De heer *Bosch* zegt, dat zoo hij al, als het toch niet anders kan, zijne toestemming moet geven om de direkte belasting op *f* 80000 te ramen, hij daardoor niet geacht wil worden zijne goedkeuring aan de begrooting te schenken, maar dat hij door de verwerping van het stelsel der begrootingskomm. zich genoodzaakt gevoelt deze begrooting af te stemmen.

De heer *Pabst* zou, zoo het belastingcijfer nog verhoogd wierd in plaats van verminderd, tegen de begrooting stemmen. De ontvangsten zijn laag geraamd en er is dus geen reden om het onvoorzien als te gering te beschouwen. Het behoud der dir. bel. is goed, omdat men er algemeen mede tevreden is, en de burgerij wel weten moet, dat de meer gegoeden het meest door de dir. belasting bezwaard worden en eene vermindering van de burgerklasse van 5 tot tien gulden niet zoude baten, maar die op vele andere aanslagen vijftig en meer zou bedragen. Er is echter een punt, dat Spr. wenschte beter geregeld te zien, nl. den tijd, binnen welken die belasting moet betaald worden, daar het bezwarend is, dat men slechts zes termijnen heeft, als de eerste begint den 3 November. Sp. verlangt dat de belasting-billetten vroeger zullen worden uitgegeven en dan tusschen de zes termijnen meer tijd gelaten.

De Voorz. zegt, dat die zaak niet van B. en W. afhangt.

De heer *Schuurman* merkt aan, dat de heer *Pabst* in der tijd zelf zes termijnen heeft voorgesteld. — Spr. zegt voorts, dat de komm. bij de gelukkige uitkomst in plaats van de dir. bel. te verminderen had willen voorstellen de afschaffing van den akzijns op de brandstoffen, doch bij het aanhangige regeringsvoorstel dit liever heeft uitgesteld tot een volgend jaar, wanneer men dat beter zou kunnen doen, als niet bezwaard zijnde met zaken als het schoolgebouw, enz. De komm. had echter begrepen, dat zij de begrooting zoo had voorgesteld, dat de burgerij niet meer zou betalen dan noodig is; zij had naar hare overtuiging de cijfers hier voorgedragen; Spr. deelt die overtuiging, en zal dus zijne stem thans niet aan de begrooting schenken.

De *Voorz.* eerbiedigt ieders overtuiging, maar gelooft, dat de burgerij gerust kan zijn, dat de meerderheid met zorg en naauwgezetheid en naar haar beste weten de zaak heeft voorgesteld.

De heer *Ackersdijck* hoort met bevreemding leden der komm. verklaren, dat zij naar hunne overtuiging gestemd hebben, en hij vraagt, of die heeren dan meenen, dat de overige leden niet naar hunne overtuiging hebben gestemd. Spr. meent, dat men der burgerij groot nadeel kan toebrengen, door te verzuimen de zaken, die behooren te geschieden; en in die overtuiging zou hij zijn pligt verzuimd hebben, als hij niet gestemd had gelijk hij gedaan heeft.

Het art. wordt zonder omvraag aangenomen, en wordt hierop besloten de onvoorziene uitgaven te bepalen op *f* 8214.08⁵, en onder de artikelen, welke door af- en overschrijving uit dien post kunnen gevonden worden, op te nemen de »kosten van aanleg en onderhoud van grachten, vaarten, bruggen, enz."

De begrooting wordt hierop met 17 tegen 2 stemmen vastgesteld op *f* 483,810. Tegen hebben gestemd de heeren *Bosch* en *Schuurman*, terwijl de heer *Boer* zich heeft verwijderd.

Wordt alsnog goedgekeurd de begrooting der gezondheids-komm., waarna de verg. uiteengaat.

Provinciale Staten van Utrecht.

Zitting van Dingsdag 2 November 1858.

Tegenwoordig zijn 37 leden; afwezig de heeren *Kien*, *Boer*, *Menso* en *Vos*.

De *Voorz.* opent in naam des Konings de vergadering, waarna wordt overgegaan tot de trekking der afdeelingen.

Hierop wordt in behandeling genomen de lijst der punten van beschrijving.

No. 1. Kennisgeving van gedeputeerde Staten, dat door den Koning is goedgekeurd het besluit der Staten, houdende vaststelling van het bedrag der ontvangsten en uitgaven van de rekening der enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven over 1856.

Wordt aangenomen voor kennisgeving.

No. 2. Kennisgeving van gedeputeerde Staten, dat door den Koning is goedgekeurd, de door de Staten vastgestelde begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor 1859.

Als voren.

No. 3. Voordragt van gedeputeerde Staten tot wijziging der begrooting van de enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor 1858.

Wordt gesteld in handen eener komm., bestaande uit de heeren *de Heus*, *van Veersen*, *Laan*, *Lagerwey* en *de Kock*.

No. 4. Voordragt van gedeputeerde Staten tot regeling der vergoeding voor de reis- en verblijfkosten der veeartsen, in dienst der gemeenten, buiten den kring of de plaats, waarvoor zij zijn benoemd.

Wordt gesteld in handen derzelfde komm.

No. 5. Voorstel van gedeputeerde Staten tot aankoop van een perceel land van het Rijk, benoodigd voor de verbetering van den Haarweg.

Als voren.

No. 6. Voordragt van gedeputeerde Staten, betreffende de weigering der gemeenten Ankeveen, Kortenhoef en Nederhorst den Berg (Noord-Holland) tot het leveren van bijdragen voor het onderhoud van het zand- en jaagpad tusschen Utrecht en Breukelen.

Deze voordragt, strekkende, om, met het oog op 't gering bedrag der bijdrage, en uit overweging, dat genoemde gemeenten wel verpligt zijn tot een onderhoud *in natura*, maar niet tot eene bijdrage in geld, in de weigering te berusten, wordt gesteld in handen eener komm., bestaande uit de heeren *Broers*, *van Asch v. Wijck*, *van de Poll*, *Ram* en *van Tuyll van Zuylen*.

No. 7. Voorstel van gedeputeerde Staten tot aanvrage eener verlenging van koncessie voor den tijd van twee jaren tot heffing der weg- en bruggelden op het zand- en jaagpad van Breukelen naar Ouderkerk.

Wordt gesteld in handen derzelfde kommissie.

No. 8. Voorstel van gedeputeerde Staten, tot het toekennen van vrijdom van tol op de provinciale wegen aan de Rijks-veldwachters en hun geleide.

Als voren.

No. 9. Missive van gedeputeerde Staten, daarbij het antwoord inbrengende van den Minister van binnenlandsche zaken op het genomen besluit der Staten van 21 Julij 1858, betreffende de aangelegenheden der Geldersche vallei.

Dit antwoord, houdende dat de minister bezwaar maakt om aan het verzoek der Staten te voldoen, wijl daardoor in Gelderland de stemming niet zou veranderen, wordt ter griffie ter inzage neergelegd.

No. 10. Nader advies van gedeputeerde Staten op het verzoek van het bestuur van het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen te Utrecht, om provinciaal subsidie voor de verbouwing en vergrooting van het gesticht, enz.

De strekking van dit advies is, om de Staten te doen besluiten 1°. gedurende 20 jaren eene bijdrage te verleenen van *f* 1400, mits ook de stad Utrecht genegen zij tot eene jaarlijksche bijdrage van *f* 600; 2°. te garanderen rentebetaling en aflossing van eene leening groot *f* 40.000, door regenten aan te gaan ter uitbreiding van dat gedeelte van het gesticht, hetwelk bestemd is voor de lijders der 3e klasse, op voorwaarde dat tot aflossing dier leening de verpleegkosten voor de lijders der 3e klasse met *f* 30 verhoogd worden, met dien verstande, dat die verhooging alleen daarvoor gebruikt worde en jaarlijks aan de Staten rekening en verantwoording geschieden zal; 3°. aan het gesticht die verhooging te waarborgen tot een aantal van honderd lijders jaarlijks.

Wordt gesteld in handen eener komm. bestaande uit de heeren *Kien*, *Jongeneel*, *van der Poel*, *Cordes* en *Pabst*.

No. 11. Inbrenging van het koninklijk besluit, waarbij de Staten van Zuid-Holland en Utrecht worden gemagtigd, om, behoudens Zijner Majesteits goedkeuring, gemeenschappelijk al de waterschaps-belangen te regelen, wier grenzen zich in die provincie uitstrekken.

Voor kennisgeving aangenomen.

No. 12. Inbrenging van het ontwerp-reglement voor het Gein-waterschap.

In handen eener komm. bestaande uit de heeren *van Beeck Calkoen*, *Boer*, *Wyers*, *van Bel* en *Harmsen*.

No. 13. Inbrenging van zes ontwerp-reglemen[ten voor] de waterschappen onder Bunschoten.

Als voren.

No. 14. Inbrenging van het ontwerp-reglem[ent voor] den Bossenwaard, onder de gemeenten Vreesw[ijk en] Ysselstein.

Als voren.

No. 15. Inbrenging van twee ontwerp-reglement[en voor] de polders Nieuwkoop en Zevenhoven en Nieuw[koop] Noorden.

Wordt gesteld in handen eener komm. be[staande] uit de heeren *v. Hoytema*, *Broers*, *Cordes*, *van Nooten* en *de Vries*, welke met eene komm. [der] Staten van Zuid-Holland zich met het betr[effende] onderzoek zal bezig houden, en wordt wijde[r be]sloten 's Konings magtiging aan te vragen, op[dat ge]noemde komm. na de sluiting der najaarszittin[g hare] werkzaamheden moge voortzetten.

No. 16. Inbrenging van een ontwerp-reglem[ent voor] de waterschappen het gemeeneland van Wijk bij [Duurs]stede, het Wijkerbroek en Leuterveld en Melkw[eg].

In handen gesteld der komm. benoemd v[oor] punt sub nº. 12.

No. 17. Voorstel van gedeputeerde Staten tot o[...] van het bestuur der binnenlandsche lasten in de vo[...] gemeenten Leersum en Darthuizen.

Als voren.

No. 18. Missive van gedeputeerde Staten, g[...] hunne adviesen op veertien adressen van wat[er-] besturen, om uitzondering van het algemeen regl[ement].

De *Voorz.* deelt mede dat nog zullen ink[omen de] ontwerpen der waterschappen Langevliet en B[...] en stelt voor, om deze met die van den Zuid[er-] dijk, de rivier den Yssel, en den honderds[...] onder Loenen te stellen in handen eener [komm.] bestaande uit de heeren *Calkoen*, *van Nooten*, *van Linschoten*, *Pabst* en *van Reede tot ter [...]* de overige ontwerpen in handen eener kom[m. be]staande uit de heeren *Calkoen*, *de Louter*, *Bastert* en *Spengler*.

Dienovereenkomstig wordt besloten.

No. 19. Overlegging van de presentie-lijsten d[er] gehad hebbende vergaderingen van gedeputeerde [Staten]. (Art. 86 der provinciale wet.)

Ter griffie.

Voorts is nog ingekomen van den Minis[ter van] binnenl. zaken de mededeeling der raming [op de] Rijksbegrooting van de kosten voor het pro[vinciaal] bestuur voor 1859, met verzoek, om die [aan de] vergadering mede te deelen.

Wordt ter griffie ter inzage nedergelegd.

De afdeelingen zich hierop bezig gehoud[en heb]bende met de verkiezing van voorzitters en [onder]voorzitters, waartoe benoemd zijn in de e[erste de] heeren *de Beaufort* en *de Heus*; in de t[weede de] heeren *Ackersdijck* en *Cordes*, en in de d[erde de] heeren *van Hoytema* en *Metelerkamp*, w[ordt de] vergadering verdaagd tot Dingsdag den 9 N[ovember] 1858, ten 11 ure des voormiddags.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZO[ON].